

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Par īpašā pievienotās vērtības nodokļa režīma piemērošanu lietotiem automobiļiem

07.01.2025.

Saturs

1.	Nosacījumi īpašā PVN piemērošanas režīma piemērošanai lietotiem automobiļiem	3
2.	Pārdošanas vērtība, iepirkuma vērtība, ar PVN apliekamā vērtība.....	5
3.	PVN rēķina izrakstīšana.....	8
4.	Priekšnodokļa atskaitīšana.....	8

Metodiskā materiāla mērķis ir nodrošināt labāku izpratni par pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) piemērošanu tiem nodokļa maksātājiem, kuri veic darījumus ar lietotiem automobiļiem un piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu.

1. Nosacījumi īpašā PVN piemērošanas režīma piemērošanai lietotiem automobiļiem

Kas ir tirgotājs

Lietotu automobiļu tirgotājs (turpmāk – tirgotājs) ir reģistrēts PVN maksātājs, kura saimnieciskā darbība ir lietotu automobiļu pirkšana, lai tos pārdotu, neatkarīgi no tā, vai tas rīkojas savās vai citas personas interesēs saskaņā ar līgumu, kas par pirkšanu vai pārdošanu paredz maksāt starpniecības atlīdzību.

Lai persona varētu nodarboties ar lietotu automobiļu pārdošanu, nepieciešams reģistrēt savu komercdarbību Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, izvēloties atbilstošu *NACE* kodu.

Tirgotājs ir arī finanšu līzings pakalpojumu sniedzējs – reģistrēts PVN maksātājs, kura galvenais uzņēmējdarbības mērķis ir nevis transportlīdzekļu tirdzniecība vai iznomāšana, bet gan kreditēšanas pakalpojumu sniegšana, ja finanšu līzings pakalpojuma sniedzējs pats neveic lietotu transportlīdzekļu tirdzniecību, tas ir, pats nemeklē pircējus, nepiedāvā tirgū automašīnas, bet veic darījumu trīspusēja pirkuma līguma ietvaros.

Tiesības izvēlēties režīmu

Tirgotājs ir tiesīgs izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu vai vispārīgo PVN piemērošanas kārtību darījumos ar Ministru kabineta noteiktajām precēm, kuras uzskata par lietotām mantām.

Jāievēro citas prasības

Piemērojot īpašo PVN piemērošanas režīmu, tirgotājs ievēro transportlīdzekļu tirdzniecību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā tirdzniecības vispārīgos nosacījumus, nepieciešamos dokumentus un to noformēšanas nosacījumus, kārtību, kādā ierīko un VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrē transportlīdzekļu tirdzniecības vietu, kārtību transportlīdzekļu un numurēto agregātu pieņemšanai tirdzniecībā un tirdzniecības numura zīmju saņemšanai un izmantošanai.

Minētā prasība par transportlīdzekļu tirdzniecības vietu neattiecas uz finanšu līzings pakalpojumu sniedzēju, ja tas ir uzskatāms par tirgotāju.

Kas ir pārdevējs

Lietotu automobiļu pārdevējs (turpmāk – pārdevējs) ir persona, kura iekšzemē vai no citas dalībvalsts piegādā vai nodod tirgotājam pārdošanai lietotus automobiļus un kura atbilst vismaz vienam šādam nosacījumam:

- nav PVN maksātājs;
- veic tikai tādus darījumus, kas nav apliekami ar PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma (turpmāk – likums) 52. panta pirmo daļu vai attiecīgajiem citas dalībvalsts tiesību aktiem;
- piegādā vai nodod pārdošanai tirgotājam lietotus automobiļus un ir neregistrēts PVN maksātājs vai arī citas dalībvalsts neregistrēts PVN maksātājs saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem;

- ir tirgotājs, kas lietotu automobiļu piegādei piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu saskaņā ar likuma 138. pantu vai attiecīgajiem citas dalībvalsts tiesību aktiem.

Kas ir pircējs

Lietotu automobiļu pircējs (turpmāk – pircējs) ir persona, kurai tirgotājs piegādā preces (jebkura persona).

1. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas lietotu automobili no fiziskas personas Igaunijā. SIA "A" ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai automobiļa piegādei.

---

2. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas lietotu automobili no juridiskas personas Lietuvā, kas nav reģistrēta Lietuvas PVN maksātāja. SIA "A" ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai automobiļa piegādei.

---

3. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas lietotu automobili no Vācijā reģistrēta PVN maksātāja (tirgotāja), kurš tā piegādei ir piemērojis īpašo PVN piemērošanas režīmu (šajā gadījumā Vācijas PVN maksātāja izrakstītajā PVN rēķinā ir jābūt norādei, ka lietotā automobiļa piegādei PVN ir piemērots saskaņā ar īpašo PVN piemērošanas režīmu (atsauce "peļņas daļas režīms", atsauce uz Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 226. panta 14. punktu, atsauce uz Vācijas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 25.a §) un PVN rēķinā PVN summa atsevišķi nav norādīta.

SIA "A" ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai automobiļa piegādei.

---

4. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas lietotu automobili no Vācijā reģistrēta PVN maksātāja (tirgotāja), kurš tā piegādei ir piemērojis vispārīgo PVN piemērošanas kārtību.

SIA "A" nav tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai automobiļa piegādei. SIA "A" automobiļa tālākai piegādei ir piemērojama vispārīgā PVN piemērošanas kārtība.

---

5. piemērs

Tirgotājs, kas ievēro PVN un transportlīdzekļu tirdzniecību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās prasības, pārdod lietotu automobili, kuru tas pēc iegādes ir izmantojis citu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai (piemēram, iznomājis to vai pārvadājis ar to preces, pasažierus u. tml.). Viņš ir tiesīgs izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai minētā automobiļa piegādei.

6. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) (finanšu līzings pakalpojumu sniedzēja, kas pati nemeklē pircējus, nepiedāvā tirgū automašīnas, kurai nav normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkota un reģistrēta auto tirdzniecības vieta) veic darījumu trīspusēja pirkuma līguma ietvaros – iegādājas līzings ņēmēja izvēlēto lietoto automobili no fiziskas personas, kas nav PVN maksātājs, un nodod to līzings ņēmējam izmantošanai, kas līgumā noteiktajā termiņā pēc visu līgumā noteikto maksājumu izdarīšanas pāriet līzings ņēmēja īpašumā.

SIA "A" ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu automobiļa piegādei līzings ņēmējam.

Importam piemērojamais PVN vispārīgā kārtībā

Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 316. panta 1. punkta "a" apakšpunkts paredz iespēju piemērot īpašo PVN režīmu tikai importa darījumos ar mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem vai senlietām, ko importē pats tirgotājs, kurš ir reģistrēts PVN maksātājs. Proti, tas neparedz Eiropas Savienības dalībvalstīm piešķirt reģistrētiem PVN maksātājiem izvēles tiesības piemērot īpašo PVN režīmu, importējot lietotas mantas, tai skaitā lietotus automobiļus.

Tirgotājam, importējot lietotus automobiļus, ar PVN apliekamā vērtība ir nosakāma vispārīgā kārtībā atbilstoši likuma 36. pantam.

7. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) pati importē lietotus automobiļus. SIA "A" nav tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu lietotu automobiļu importam, kā arī to tālākai pārdošanai iekšzemē vai uz citu dalībvalsti.

2. Ar PVN apliekamā vērtība, pārdošanas vērtība, iepirkuma vērtība

Piemērojot īpašo PVN piemērošanas režīmu, ar PVN apliek starpību starp pārdošanas vērtību (naudas summu), ko tirgotājs ir saņēmis par pircējam piegādāto lietoto automobili, un iepirkuma vērtību, samazinot šo starpību par aprēķinātā PVN vērtību.

Pārdošanas vērtība ir visa atlīdzība, ko tirgotājs ir saņēmis vai saņems no pircēja vai trešās personas par automobiļa piegādi, ieskaitot ar darījumu tieši saistītās subsīdijas, nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kā arī papildu maksājumus (piemēram, starpniecības atlīdzību, iesaiņošanas, transporta un apdrošināšanas izmaksas).

Iepirkuma vērtība ir visa atlīdzība, ko tirgotājs ir samaksājis vai samaksās pārdevējam par automobiļa piegādi, ieskaitot ar darījumu tieši saistītās subsīdijas, nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kā arī papildu

maksājumus (piemēram, starpniecības atlīdzību, iesaiņošanas, transporta un apdrošināšanas izmaksas).

Tirgotājs nav tiesīgs izmantot īpašo PVN piemērošanas režīmu, ja iepirktā automobiļa pārdevējs jau ir piemērojis vispārīgo PVN piemērošanas kārtību.

8. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas no fiziskas personas Latvijā lietotu automobili par 3000 EUR. Automobilis tiek pārdots par 5600 EUR. SIA "A" ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu.

Automobiļa pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir $(5600 \text{ EUR} - 3000 \text{ EUR}) : 1,21 = 2148,76 \text{ EUR}$.

Aprēķinātais PVN ir $2148,76 \text{ EUR} \times 21 \% = 451,24 \text{ EUR}$.

Lietota automobiļa ar PVN apliekamo vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 41. rindā, no tās aprēķināto PVN – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

9. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas no citas dalībvalsts neregistrēta PVN maksātāja lietotu automobili par 2000 EUR.

Ja reģistrēts PVN maksātājs iekšzemē veic lietota automobiļa iegādi no personas, kura nav citā dalībvalstī reģistrēta PVN maksātāja, PVN par veikto automobiļa iegādi Eiropas Savienības teritorijā neaprēķina un valsts budžetā nemaksā. Automobiļa iegādi taksācijas perioda PVN deklarācijā nenorāda.

SIA "A" automobiļa tālākai piegādei ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu.

Automobilis tiek pārdots par 2200 EUR.

Automobiļa pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir $(2200 \text{ EUR} - 2000 \text{ EUR}) : 1,21 = 165,29 \text{ EUR}$.

Aprēķinātais PVN ir $165,29 \text{ EUR} \times 21 \% = 34,71 \text{ EUR}$.

Lietota automobiļa ar PVN apliekamo vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 41. rindā, no tās aprēķināto PVN – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

10. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) iegādājas no Lietuvas reģistrēta PVN maksātāja (tirgotāja) lietotu automobili 10 000 EUR vērtībā. Lietuvas PVN maksātājs automobiļa piegādei ir piemērojis īpašo PVN piemērošanas režīmu saskaņā ar Lietuvas tiesību aktu normām.

SIA "A" par lietotā automobiļa iegādi neaprēķina un nemaksā valsts budžetā PVN kā par preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā. Automobiļa iegādi taksācijas perioda PVN deklarācijā nenorāda.

SIA "A" iegādātā automobiļa tālākai piegādei ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu.

Automobilis tiek pārdots par 12 000 EUR.

Automobiļa pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir $(12\ 000 \text{ EUR} - 10\ 000 \text{ EUR}) : 1,21 = 1652,89 \text{ EUR}$.

Aprēķinātais PVN ir 1652,89 EUR x 21 % = 347,11 EUR.

Lietota automobiļa ar PVN apliekamo vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 41. rindā, no tās aprēķināto PVN – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

---

11. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) Vācijā iegādājas lietotu automobili no Vācijā reģistrēta PVN maksātāja (tirgotāja), kurš tā piegādei ir piemērojis vispārīgo PVN piemērošanas kārtību. SIA "A" veic ar PVN apliekamu darījumu par atlīdzību, t. i., preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā.

SIA "A" ir pienākums aprēķināt un iemaksāt valsts budžetā nodokli, piemērojot šim darījumam standartlikmi.

Lietota automobiļa iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto PVN – 55. rindā, priekšnodokli – 64. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.

Pārdodot šo automobili tālāk iekšzemē vai uz citu dalībvalsti, SIA "A" nav tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu.

---

12. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs), izvēloties īpašo PVN piemērošanas režīmu, Latvijā pārdod lietotu automobili 10 000 EUR vērtībā Polijā reģistrētam PVN maksātājam. Automobilis tiek pārvietots no iekšzemes uz Poliju. Automobiļa iepirkuma vērtība ir 7000 EUR (automobilis iegādāts no fiziskas personas, kas nav nodokļa maksātājs).

Automobiļa piegādei SIA "A" piemēro PVN standartlikmi 21 procenta apmērā.

Automobiļa pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir (10 000 EUR – 7000 EUR) : 1,21 = 2479,34 EUR.

Aprēķinātais PVN ir 2479,34 EUR x 21 % = 520,66 EUR.

Lietota automobiļa ar PVN apliekamo vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 41. rindā, aprēķināto PVN – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

---

13. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) ir iegādājusies lietotu automobili no fiziskas personas par 1000 EUR. SIA "A" no SIA "B" ir saņēmusi remonta pakalpojumu par 300 EUR (pakalpojuma vērtība un PVN), kas veikts minētajam automobilim. SIA "A" iegādātā automobiļa tālākai piegādei ir tiesīga izvēlēties piemērot īpašo PVN piemērošanas režīmu.

Automobilis tiek pārdots par 1900 EUR.

Tā kā remonta pakalpojumi nav saņemti no pārdevēja, tie neietilpst automobiļa iepirkuma vērtībā.

Automobiļa pārdošanas ar PVN apliekamā vērtība ir (1900 EUR – 1000 EUR) : 1,21 = 743,80 EUR.

Aprēķinātais PVN ir 743,80 EUR x 21 % = 156,20 EUR.

Lietota automobiļa ar PVN apliekamo vērtību SIA "A" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 41. rindā, no tās aprēķināto PVN – 52. rindā, informāciju par darījumu norāda deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā.

14. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) Vācijā atklātajā izolē iegādājas lietotu automobili no Vācijā reģistrēta PVN maksātāja (tirgotāja) – izsoles rīkotāja "B" – ar mērķi to pārdot Latvijā, piemērojot īpašo PVN piemērošanas režīmu tālākai automobiļa piegādei.

SIA "A", veicot pasūtījumu, no Vācijas tirgotāja "B" saņēma dokumentu par darījuma apstiprināšanu (piemēram, Confirmation of sale) 10 000 EUR apmērā, nevis PVN rēķinu. SIA "A" veica pilnu saņemtā darījuma apstiprināšanas dokumenta samaksu 10 000 EUR vērtībā.

Dokuments par darījuma apstiprināšanu (piemēram, Confirmation of sale) nav PVN rēķins, tādējādi to nenorāda PVN deklarācijā.

Pēc tam Vācijas izsoles rīkotājs "B" papildus iepriekš izsniegtajam dokumentam – pārdošanas apstiprinājumam – SIA "A" atsūtīja trīs atsevišķus PVN rēķinus:

- par automobiļa pārdošanu 8000 EUR vērtībā, kur automobiļa pārdevējs ir pats izsoles rīkotājs "B";
- par izsoles maksu 1200 EUR vērtībā, kur šī pakalpojuma sniedzējs ir cits Eiropas Savienībā reģistrēts PVN maksātājs – komersants "C";
- par dokumentu noformēšanu 800 EUR apmērā, kur šī pakalpojuma sniedzējs ir vēl kāds cits Eiropas Savienībā reģistrēts PVN maksātājs – komersants "D". Visi minētie darījumi bija iekļauti sākotnējā pārdošanas apstiprinājumā.

SIA "A", nosakot ar PVN apliekamā darījuma vērtību (peļņas daļu) lietota automobiļa tālākai piegādei, kas tiks veikta saskaņā ar likuma 138. pantu, pārdošanas vērtību samazina par šī automobiļa iepirkuma vērtību, proti, par summu, kas norādīta tirgotāja – faktiskā preces piegādātāja "B" – PVN rēķinā, t. i., 8000 EUR apmērā.

SIA "A" saņemtā izsoles pakalpojuma vērtību un saņemto dokumentu noformēšanas pakalpojumu vērtību no Eiropas Savienības komersantiem "C" un "D" norāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 50. rindā, aprēķināto PVN – 55. rindā, priekšnodokli – 64. rindā, kā arī informācija par darījumu iekļaujama deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata II daļā.

3. PVN rēķina izrakstīšana

Tirgotājs pircējam izrakstītajā PVN rēķinā par lietota automobiļa piegādi, kurai piemēro PVN saskaņā ar īpašo PVN piemērošanas režīmu, **PVN summu atsevišķi nenorāda.**

Izrakstītajā PVN rēķinā **tirgotājs obligāti norāda atsauci "peļņas daļas režīms lietotām precēm" vai "margin scheme – second-hand goods".**

4. Priekšnodokļa atskaitīšana

Ja lietota automobiļa piegādei piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu, pircējs **PVN par iegādātajām precēm neatskaita kā priekšnodokli.**

Ja lietota automobiļa piegādei piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu un **priekšnodokļa vērtība ir lielāka nekā aprēķinātā PVN vērtība,**

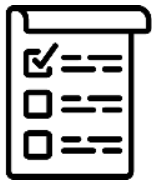
tirgotājam ir tiesības atskaitīt no valsts budžetā maksājamās PVN summas priekšnodokļa daļu, kas nepārsniedz aprēķinātā PVN vērtību.

15. piemērs

Latvijā reģistrēta PVN maksātāja SIA "A" (tirgotājs) lietotu automobiļu tirdzniecībā piemēro īpašo PVN piemērošanas režīmu. Taksācijas periodā par lietotu automobiļu piegādēm aprēķinātā PVN summa ir 1200 EUR. Taksācijas periodā SIA "A" lietoto automobiļu pārdošanas nodrošināšanai no citiem preču piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem saņemtajos PVN rēķinos norādītā PVN summa ir 1300 EUR. SIA "A" ir tiesības atskaitīt no valsts budžetā maksājamās PVN summas kā priekšnodokli 1200 EUR.

Lietoto automobiļu uzskaites kārtību un uzskaites nodrošināšanai nepieciešamos dokumentus un to saturu nosaka Ministru kabinets.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 10.02.2017.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 07.01.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem prierāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"